

Олег БОНДАР

ПОЧВАРА

Пригодницький роман
(містичний трилер)

Київ
2021

УДК 821.161
B81

Бондар О.

B81 Почвара : роман. — Київ : Видавництво Ліра-К, 2021. — 344 с.
ISBN 978-617-520-010-0

Дві жінки, дві протилежності: потвора і чарівна красуня. Їх об'єднує ненависть до людей і жага вбивати. Першою спонукає помста через власну нікчемність, і вона піддається емоціям, інша вважає себе вищою істотою і підпорядкована холодному розуму. Горе чоловікам, яких звела з ними доля, бо результат один — смерть.

Жахлива пожежа в студентському гуртожитку, що сталася кілька років тому, звела долі журналіста Сергія, його колишнього колеги Андрія, працівниці музею Ельвіри та сільської вчительки Марини. Для кожного з героїв знайомство обернулося трагедією. Але розпочалася ця історія значно раніше. Чверть століття тому під час облоги на вовчицю-перевертня Павло застрелив свою дружину. Душа загиблої не відшукала спокою і потребує помсти, зняряддям якої вона обрала свою дочку.

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-010-0

© Бондар О., 2021

© Видавництво Ліра-К, 2021

Пролог

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ ТОМУ

Василя підстрелили незадовго до Різдва.

Зима того року видалася суворою, снігу навалило майже під дахи. Сполучення з райцентром ніякого. Коли надходила потреба, доводилося добиратися пішки, через ліс. Однак за такої погоди — надто ризиковано. Подейкували, що кілька сміливців наважилися, навіть називали — хто, але назад вони не повернулися. Начебто замерзли десь по дорозі.

Збиралися організувати пошуки, та потім з'ясувалося, що син Надії ще з осені подався до міста на заробітки, а Кунделишин приймак Петро, один із тих, кого називали пропалим, взагалі нікуди не дівся. Як завше, перебував у запої, тому й не з'являвся на людях. Можливо, й ще когось не вистачало, однак більшість селян майже не полишала власних обійсть, тому достеменно ніхто не знав.

Ближче до Нового року зненацька потеплішало, настала відлига. Сніг осів, розтікаючись брудними калюжами, а далі знову вдарив мороз і скував його міцним настом. Тепер можна було пересуватися по твердій кірці, мов по кризі, й не тонути по коліна в заметах. Борисович, голова сільради, наважився вивести службового УАЗика й проклав колію до селища. Народ одразу повалив до райцентру, оскільки свого магазина в селі давно не було, а натуральне господарство всіх потреб не задовольняло.

Утім прокладеної колії трималися лише спочатку. Навпростець через ліс, хоч і не так зручно, та все ж майже вдвічі коротше. По-одинці, звісно, не наважувалися, йшли гуртом, щоб і веселіше було,

та й безпечніше, бо голодної для звіра пори вовки збилися в зграю, і їхні сліди інколи траплялися навіть біля сільських подвір'їв.

Потім натрапили в лісі на тіло хлопчика. Не місцевого, але то вже не мало значення. Позаяк хлопчик не просто замерз у снігу, його горло було роздрте хижаком, немов вирване зовсім.

Невдовзі відшукав свою смерть і Кунделишин Петро. Ніхто не відав, якого дива він на ніч подався з двору, напевне, зовсім мозок втратив, але вранці його знайшли мертвим на узліссі, майже поряд із селом, і також із розідраним горлом. Сніг навкруги загиблого видавався яскравою червоною плямою, і ця яскравість різала очі.

Поряд із тілом чітко розрізнялися вовчі сліди. Надто великі, як для звичайного хижака. Хтось згадав, що в повний місяць чув страшне виття, а ще хтось наче й бачив жажливу звірюку.

Заточилися розмови про перевертня.

На Василя почали дивитися скося. Він, хоч і сімейний, жив із дружиною, а дочка навчалася в місті, завжди ввижався селянам «білою вороною». Похмурий, ніколи зайвого слова не скаже, і енергетика від нього — хоч тікай і ховайся, підійти страшно.

Згадали старі перекази, начебто дід Василя був справжнім вовкулаком.

Коли стався черговий напад, уже безпосередньо в селі, на щастя, стара Марія устигла сховатися в хаті, а звірюка задрал лише теличку, влаштували облаву. Усі, хто мав зброю (а в селі в кожній хаті водилася рушниця) вирушили до лісу.

Василь також подався з гуртом, але повернутися назад йому не судилося.

Мисливці-невдахи божилися, що стріляли у вовка. Звісно, ніхто їм не вірив.

Міліція розбиралася довго й прискіпливо, та врешті-решт списали все на нещасний випадок і справу припинили. Так — зручніше: тіло Василя було вщент нашпиговане дробом, конкретного винуватця відшукати неможливо, а садити за ґрати півсела якось занадто.

* * *

На початку весни Павло, сусід Василя, привів додому дівчину: красуню, яких у селі зроду не водилося.

Горда, струнка, чорноока, з довгим темним волоссям, котре ледь не досягало осиної талії. Витончені риси обличчя й тендітна фігурка, мов у фарфорової статуетки, більше пасували вродженій

панянці, аніж сільській жінці. Та й у містах таких, напевне, відшукати непросто. Бо, окрім природної вроди, було в ній таке, що одразу вказувало на породу і ніяк не вкладалося у визначені шаблони. Майже невловиме, воно, скоріше, вгадувалося, ніж перебувало на видноті, й, тим не менш, становило її стрижень, основу, яка домінувала, упевнено беручи гору над усім іншим.

Хто вона й звідки взялася Павло не розповідав. Він узагалі був мовчуном.

На той час йому вже перевалило за тридцять, і люди подекували, що, мабуть, він хворий, коли досі не знайшов собі пари. Мама також добряче шулила, мовляв, усі ровесники давно одружені, лише він живе бобилем. А вона вже старенька й хоче мати онуків.

Та, попри це, прийняла майбутню невістку холодно й неприязно. Відчула в ній недобре.

— Василева кров, — мовила вороже, оглянувши дівчину з ніг до голови.

Дівчина нічого не відповіла, лише мовчи пронизала поглядом, і стару одразу заціпило. Вона хутко зникла з очей і далі уникала не те що розмовляти, а навіть стрічатися з невісткою.

Павла таке цілком влаштовувало. Молодята поселилися в літній кухні й жили сім'єю, хоча офіційно оформляти стосунки не поспішали. Тож і розмови ходили недобрі. У селі ж лише дай привід, кожен у кожного на видноті, а цікавинки трапляються не кожного дня.

Ялозили тему, аж поки знову не об'явився хижак.

Сталося це також узимку, коли випав перший сніг. Спочатку звір полював лише худобу, йому вдавалося проникати в замкнені хліви, але невдовзі апетит розігрався. Стару Кунделиху знайшли на її ж подвір'ї із перегризеним горлом. Усе навколо було залите кров'ю, а величезні сліди звіра-вбивці вели до лісу.

* * *

Якось, прокинувшись серед ночі, Павло не застав поруч дружини. Це його не схвилювало, Марія була вагітна, і її часто ганяло до вітру. Він не раз шпетив, що в такому положенні не соромно й на відро сходити, однак, його доводи не сприймалися. Марія, наперекір погоді, продовжувала бігати до дощатої будки, яку продавало всіма вітрами.

Почекавши трохи, Павло й незчувся як знову заснув.

Така сама історія повторилася й наступної ночі, а далі — знову. Врешті-решт, Павло переборсов сон, вибрався з-під теплої ковдри, натягнув валянки, накинув кожуха й вийшов на подвір'я. Не те, щоб надто тривожився, схотілося провітритися, та й цигарку випалити не завадило б.

На вулиці не надто холодно, порошив дрібний сніжок, у небі палав величезний диск повного місяця, добре освічуючи все навкруги. Не дочекавшись дружини, Павло подався до вбиральні й з подивом переконався, що там порожньо. Це вже ні в які ворота не лізло. Під кущем за такої погоди не присядеш.

Павло повернувся до дверей літньої кухні, уважніше оглянув сніговий покрив і таки розгледів майже занесені снігом сліди. Вони вели до хвіртки, а далі зникали. Замість них виднілися невиразні круглі ямочки. Павлові заманулося довідатися, куди вони ведуть, однак місяць сховався за хмарою, сніг повалив густіший, і незабаром сліди зовсім зникли.

Усю ніч Павло просидів біля вікна, не зімкнувши очей. А коли під ранок скрипнула хвіртка, мерщій роздягнувся, сховався під ковдрою й прикинувся сплячим. Він про все здогадався, однак навіть не натякнув дружині про свою підозру. Надто кохав Марію, аби необережним словом порушити своє щастя.

Змирився, пустив на самоплив. Нехай буде, як має бути.

Того ж дня знайшли розідрану Кунделиху, й люди почали говорити про облаву.

Павло зарікся, що не спатиме й не спустатиме з дружини очей. Та попередня безсонна ніч далася взнаки, а може, дружина якись чар напустила, він і сам не учувся, як його здолав сон.

Прокинувся вночі. Побачив, що Марії немає, поспіхом одягнувся, схопив рушницю і вибіг на вулицю. Уже наближався до хвіртки, коли почув далекі постріли. Серце обірвалося від незворотного, від передчуття біди, яка вже сталася і яку неможливо відвернути.

Минувши околицю, Павло наближувався до узлісся, як раптом з чагарнику вимахнула назустріч величезна чорна тінь. Звір був поранений, шерсть на ньому злипалася від замерзлої крові, по іклах стікало темне й густе: слина чи, може, також кров. Очі вовчиці палали несамовитою люттю.

Павло відчув, що звір, ким би він не був насправді, себе не контролює й ось-ось накинеться на нього. Інстинкт самозбереження

взяв гору, він навіть не втямив, як підняв рушницю і натиснув на спусковий гачок.

Пролунав постріл, вовчицю відкинуло назад. На якусь мить Павлові здалося, що він побачив перед собою Марію, але потім мара щезла, вовчиця жалібно заскавчала й, зрошуючи все довкола кров'ю, поволі поповзла до найближчих кущів.

А Павло в знеможі опустився на сніг і гірко заплакав.

* * *

Голова сільради Степан Борисович затримався у райцентрі, та ще й добряче випив, однак нічна поїздка його не бентежила. Ніч видалася напрочуд ясною, дорога добре накатана, тож проблем з управлінням УАЗика не виникало.

Він не вперше сідав за кермо напідпитку і не вважав таке за крамолу. Державтоінспекції на сільських дорогах зроду не водилося, що хтось потрапить під колеса — малоймовірно, тим паче вночі. Тут і вдень людей побачити проблематично. А щодо можливої аварії, то вже, як доля вирішить, вона володарка над усіма і навіть тверезих не завжди жалує. А п'яних, кажуть, сам Бог береже.

Від'їхавши пару кілометрів від селища, Борисович зупинив автомобіль. На узбіччі ріс зручний кущик, а потреба виявилася надто нагальною, аби зволікати.

Він уже майже впорався, коли дещо незвичне привернуло увагу, здається, почув писк та й начебто ворушилося щось за кілька кроків.

Повертатися до машини за ліхтариком зайве, місяць світив яскраво, мов прожектор. На ходу застібаючи штани, Борисович рішуче ступив у кучугуру і поволі, вгрузаючи інколи по коліна в розсипчастий від морозу сніг, подався на звук, аби задовольнити цікавість.

— Та нехай йому грець... — мимоволі вилаявся, коли побачив на снігу голе немовля, видно, щойно народжене, бо пуповина не обрізана як належить, а кумедним шнурком метлялася на животуку.

Дитяtko немов не помічало лютого холоду, весело дригало ніжками й щось стиха белькотіло, начебто вело захопливу бесіду саме із собою незрозумілою малечею мовою.

Бачене було неймовірне й геть не вкладалося в голову. За всіма ознаками маляtko давно мало перетворитися на крижану бурюльку. Але, напевне, в нього був надто сильний Янгол-охоронець.

— Що ж це коїться? Яка падлюка посміла таке вчинити?

Борисович безпорадно озирнувся, однак жодної живої душі не побачив. Лише голий степ, устелений сніговою ковдрою.

Роздумувати було ніколи. Він підхопив немовля на руки, міцно притиснув до себе й мерщій понісся до автомобіля.

На території районної лікарні володарювала безпросвітна темрява. Навіть місяць не міг пробитися крізь заліплені снігом крони дерев. Як зазвичай, у селищі на ніч відімкнули електроенергію.

Борисович ледве ноги не повідбивав, поки на його стукіт з'явився заспаний і не зовсім тверезий черговий лікар. Дізнавшись, у чому справа, забідкався, не знав, що треба робити. Врешті-решт згадав, що в пологовому відділенні є молода породілля, яка, можливо, згодиться погодувати дитину.

— Ти того, дивись мені, головою за дитину відповідаєш, — пригрозив наостанок Борисович і, пообіцявши повернутися вранці, аби оформити заяву в міліцію, покинув лікарню.

У душі його все закипало від гніву.

«Це ж якою падлюкою треба бути, щоб народити дитину й викинути її посеред степу. І як тільки таких земля носить?» — подумки обурювався він, неухважно слідкуючи за дорогою, що весело відблискувала в яскравому світлі фар.

Він уже наближувався до знайомого кущика, коли напереріз автомобілю метнулася чорна тінь.

Автомобіль струснуло від сильного поштовху. Борисович, не усвідомлюючи того, устиг добряче розігнатися. Він різко натиснув на гальмо, автомобіль пішов юзом. Почав вивертати кермо, однак було пізно. Колеса наткнулися на якусь перешкоду, знову труснуло, і автомобіль почав валитися набік у глибокий кювет.

Останнє, що побачив Борисович, — яскраву заграву на обрії.

Він ще встиг усвідомити, що горить лікарня. Аби вилаятися вголос, сил не вистачило, в очах потемніло і все, що відбувалося, втратило для нього будь-яке значення.

А потім загорівся й автомобіль...

ЧАСТИНА ПЕРША

ВІРТУАЛЬНА КРАСУНЯ

3 жовтня 2015 року
Газета «Рідний край»

«Вночі у дев'ятиповерховому студентському гуртожитку сталася пожежа. З вогню вдалося врятувати 18 людей. Ще 49 евакуювали.

Про кількість загиблих говорити зарано. На місці події виявлено близько десятка обгорілих тіл, ідентифікувати їх поки що не вдалося. Ще троє людей загинули, вискочивши з вікон охопленої полум'ям будівлі.

У повідомленні прес-служба ДСНС області вказується:

«Горів сьомий поверх гуртожитку по вулиці Студентській. Через сильне задимлення рятувальникам довелося працювати в апаратах захисту органів дихання. Щоб потрапити до приміщення, пожежники вибили вхідні двері.

Гасили вогонь за допомогою водяного ствола. Роботу ускладнювала нульова видимість, токсичність газів, а також складне планування коридорів та сходів гуртожитку.

До ліквідації пожежі залучили п'ятнадцять одиниць техніки ДСНС та понад сотню рятувальників.

Як стало відомо з неофіційних джерел, того вечора в гуртожитку святкували студентське весілля.

Попередньою причиною виникнення пожежі вважається коротке замикання в електричній мережі. Проводка не витримала навантаження від надмірної кількості ввімкнених електричних приладів.

Розслідування трагедії триває».

Розділ перший

Коли божеволіє техніка й починає витворяти казна що, не рахуючись із бажанням господаря, радше, мабуть, винуватити не техніку, а спробувати відшукати причину в собі.

Не може комп'ютер вмикатися за власним бажанням та ще й за повної відсутності електроенергії. Це — аксіома, твердження, яке не має і не може мати винятків.

Але й себе вважати божевільним також не надто приємно...

Тому з альтернативи: дивуватися чи списати все на сон. Андрій вибрав друге. Так було простіше. Не варто вигадувати незбагненне, а тим паче заморочуватися ним, коли вигадка ні в які ворота не лізе, а пояснити все можна просто, доступно й переконливо.

Часи, коли таємниче вабило й притягувало, вважав він, пора поховати на кладовищі історії і стати нарешті цинічним прагматиком, як того вимагає вік та й саме життя. Звісно, самим лише бажанням обійтися важко, але докласти зусиль усе ж необхідно. Бо інакше можна й справді з глузду з'їхати.

«Утім таке, мабуть, не найстрашніше, цілком нормальних людей не буває, — заспокоював себе, розуміючи, що мудрі доводи потерпають фіаско. — Якщо серед тисячі неадекватних відшукається хоча б одна нормальна людина, то саме їй і місце в божевільні. Позаяк нормальність визначається зовсім не адекватністю. Там інші критерії, основний із яких незаперечно переконує не виглядати «білою вороною» й не виділятися з-поміж інших. Себто якщо переважна маса складається з ненормальних, то їхня ненормальність і визначає запоруку умовної нормальності».

Зовсім заплутавшись у власних розсудах, Андрій неохоче відкинув ковдру й змусив себе підвестися з ліжка. Хоча й не зобов'я-

заний був над собою знущатися. За вікном лише починало сіріти, а поспішати йому взагалі нікуди. Ніхто й ніде на нього не чекав, і нікому він не був потрібний.

Уже ніхто не чекав, і вже нікому не був потрібний...

Звично ковзнув поглядом по чорному квадрату монітора. На відміну від того, що привиділося вночі, сподіватися, що він змінить колір, не доводилося, так само як не доводилося очікувати на дзвінки припалого пилом мобільника.

Андрій припускав, що, ймовірно, й не всі забули про його існування. Не виключено, що саме зараз хтось намагається пробитися крізь байдужий голос автовідповідача про те, що абонемент перебуває поза зоною досягнення. І він би й радий піти назустріч, тим паче, що телефон, який завше сприймався як надокучливий подразник, вже не викликав негативних емоцій і навіть міг би стати своєрідною панацеєю, якби не був приречений на мовчанку.

Не через якісь підступні прояви, а через банальну злиденність. Ту, яка давно вже витала поруч, але в яку до останнього не вірилося. Позаяк завжди жадається вірити в краще. Надія, що біда, котра скосила уже багатьох поруч, омине стороною, всупереч здоровому глузду, таки здатна ввести в оману. Тому підготуватися до неприємностей або хоча б сприймати їх за належне чомусь не виходило. Вони завжди звальються зненацька, шарахають, немов грім з ясного неба, і від того б'ють болючіше і нещадніше.

Майже навпомацки Андрій добрів до кухні, запалив газ, благо, його ще не відімкнули. Блакитне полум'я запалахкотіло весело, із завзятим присвистом, який не стільки розраджував, скільки здавався недоречним і знущальним. Кинув у чашку пакетик з чаєм, їх залишилося всього декілька, а коли з носика чайника повалив пар, залив окропом.

Цигарок зоставалося майже півпачки, тож можна розкошувати, додати краплинку задоволення, аби згодом воно безслідно розчинилося у сірій тужливості похмурого ранку, передвісниці чергового безраднісного дня. Тоскного, навіть попри погоду, адже нічого хорошого від нього очікувати не доводилося.

Блискавкою, що ошелешує, на мить вразило мозок. Промайнуло приголомшливе, від чого защеміло в серці, теплою хвилиною пронеслося і, на мить зачепивши й зігрівши душу, одразу щезло. Не

відшукало зачіпки, не змогло зупинитися, не залишило жодного шансу на усвідомлення й на осмислення.

Начебто й не було нічого, а лише примарилося.

Та й хіба могло бути інакше? Коли сподівання на приємне позбавлені сенсу, вони здатні лише примаритися...

І все ж серце збилося з розміреного ритму, збуджено загупотіло, не бажаючи миритися з очевидним, а кров розігналася настільки, що Андрій навіть спітнів.

Загалом, тривожний симптом. Надто схоже на підсвідоме хапання за соломинку, от тільки хапатися було ні за що.

А коли так, то й несподіваний сплеск ейфорії навряд чи доречно вважати нормальним. Не рятівним колом, що, хоч і вислизає з рук, та все ж перебуває поруч, а, скоріш, каменем на шиї, котрий, перш ніж затягнути на дно, знущається оманливою надією на порятунок.

Не посмішка долі, а її гримаса. Глумливий оскал хижого звіра, своєрідна анестезія, аби не так страшно і боляче стало помирати.

Руки зрадливо тремтіли. Поки доніс чашку до кімнати, ледь не розплескав її. Монітор, як і раніше, не зраджував Малевичу, даруючи безкоштовну можливість насолоджуватися його абсурдним творінням. Та й чого від нього очікувати, електроенергію за несплату відімкнули ще тиждень тому.

Радше за звичкою, ніж на щось розраховуючи, Андрій натиснув на кнопку запуску. Блимнув зелений вогник й одразу змінився червоним. Але несподівано всередині щось зашуміло, загуркотіло й поволі набуло хоч і звичного, та вже забутого ритму. Завжди заспокійливого, своєрідної ознаки хоча б якоїсь та стабільності, але зараз — неочікуваного і тому — лякаючого. Оскільки все, що коїлося, не могло відбуватися насправді, випадало з шаблону нормальності, переконливо свідчило, що порушення в психіці таки відбуваються і не виключено — незворотні.

Звідси й спотворене світосприйняття і ті уривки спогадів, навіть не спогадів, а своєрідних сигналів, за які ніяк не вдавалося ухопитися. Усе разом цілком підпадало під термін «галюцинація». Місткий і убивчий, він слугував незаперечним підтвердженням власної нездоровості.

Андрій навіть помотав головою, аби таким чином витрусити з неї зайве, утім, начебто намарене, лишалося незмінним. Точні-